

05. februar 2020

Sundheds- og Ældreministeriet
e-mail: sum@sum.dk
cc: msb@sum.dk

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tlf +45 3525 7500
Fax +45 3525 7701
www.cancer.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af national handleplan mod børn og unges rygning)

Kræftens Bekæmpelse takker for muligheden for at kommentere på regeringens forslag til udmøntning af en national handleplan mod børn og unges rygning. Tobak er årsag til, at ca. 13.000 danskere dør for tidligt hvert år. Rygning er årsag til lungekræft og mindst 15 andre kræftformer. Der er de senere år sket en stigning i andelen af børn og unge, der ryger, og hver dag begynder 40 danske børn og unge at ryge. Det er derfor afgørende at styrke indsatsen mod særligt børn og unges rygning.

Prisen på tobak er det enkeltstående mest effektive tiltag til at mindske børn og unges rygning. Derfor vækker det glæde, at regeringen og dens støttepartier i forbindelse med finanslovsaftalen har besluttet, at prisen på en pakke cigaretter skal stige til 60 kr. i 2022. Kræftens Bekæmpelse mener dog fortsat, at prisen på en pakke cigaretter skal stige op til 90 kr. inden for få år.

Et ambitiøst og historisk løft af tobaksforebyggelsen i Danmark

Kræftens Bekæmpelse mener, at den foreslåede brede vifte af tiltag samlet set udgør et ambitiøst og historisk løft af tobaksforebyggelsen i Danmark. Det er et vigtigt skridt mod visionen om, at ingen børn og unge ryger i 2030.

Røgfri skoletid på både grundskoler og ungdomsuddannelser vil sikre, at børn og unge ikke længere møder tobak i løbet af skoledagen. Neutrale pakker og tobak under disken vil gøre tobakken mindre synlig og fristende for børn og unge og signalere, at tobak ikke er et produkt på linje med tyggegummi eller slik. Forbuddet mod søde, børnevenlige smage i for eksempel vandpibetobak og tyggetobak vil også gøre produkterne mindre tillokkende for børn og unge. Det er også positivt, at der nu gives lettere adgang for kommunerne til at udlevere gratis rygestopmedicin, så de borgere, der har brug for det, kan få en ekstra håndsækning til at blive røgfri.

Fremtidssikring af lovgivningen: alle former for tobak bør inkluderes

I lovforslaget er pibetobak, cigarillos m.v. undtaget fra regler om f.eks. smagsstoffer og neutrale pakker. Det åbner op for, at disse produkter i fremtiden bliver designet og markedsført til børn og unge. Cigarillos findes f.eks. allerede i små farvestrålende 10-stykpakker med dobbeltfilter, med smag af vanilje eller med klikfunktion (bilag 1). Kræftens Bekæmpelse mener, at det er vigtigt, at fremtidssikre lovgivningen ved at inkludere alle former for tobak.

Det bør også præciseres, at nye kategorier af tobaksvarer er omfattet af samme regulering som cigaretter. Det vil sikre, at opvarmet tobak og kommende lignende produkter automatisk reguleres ift. smag, markedsføring, standardiserede pakker, røgfri miljøer m.m.

Afgrænsning af specialbutikker

I lovforslaget er specialbutikker, der sælger piber, pibetobak, cigarer eller e-cigaretter, undtaget fra forbuddet mod synlig opstilling på salgssteder (tobak under disken). Kræftens Bekæmpelse mener, at definitionen på specialbutikker bør præciseres, så disse butikker afgrænses til udelukkende at sælge piber, pibetobak og cigarer eller e-cigaretter. Det bør også gøres klart, at specialbutikkerne ikke samtidig må sælge cigaretter, andre tobaksvarer eller f.eks. dagligvarer. Derved sikres det, at f.eks. kiosker ikke kan betegnes som specialbutikker.

Forpligtende mål for børn og unges rygning

Kræftens Bekæmpelse anbefaler, at tobaksplanen følges op med forpligtende mål for at nedbringe børn og unges rygning, så man kan følge effekten af de foreslåede tiltag. Det vil også give mulighed for løbende justering og igangsættelse af nye initiativer afhængig af udviklingen i børn og unges rygning og tobaksindustriens produktudvikling. Det har vist sig effektivt i forhold til trafiksikkerhed og miljølovgivning.

Vi henviser endvidere til vedlagte bilag 2 med referencer til lovteksten og yderligere uddybning af Kræftens Bekæmpelses kommentarer.

Med venlig hilsen

Jesper Fisker
Administrerende direktør
Kræftens Bekæmpelse

05. februar 2020

BILAG 1 til høringsvar vedr.: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af national handleplan mod børn og unges rygning)

Eksempler på cigarillos til salg i Danmark per 5. februar 2020

17 stk. Klikfunktion og mentolsmag.

14 stk. "Cigarillos med håndplukkede naturlige tobakdæksblade. 100 % nedbrydeligt filter."

10 stk. Pocketsize og ".. aromatisk duft og smag og er produceret med et sweet dipped filter."

10 stk. Smag af mentol.

Eksempler på cigarillos fra udlandet per 5. februar 2020

10 stk. Klikfunktion med pebermyntesmag Lanceret januar 2020 i Storbritannien.

20 stk. Klikfunktion med bærsmag. Til salg i Holland.

10 stk. Dobbeltfilter. Til salg i Tyskland.

05. februar 2020

BILAG 2 til høringsvar vedr.: Høring: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbud mod tobaksreklame m.v., lov om tobaksvarer m.v., lov om elektroniske cigaretter m.v. og forskellige andre love (Udmøntning af national handleplan mod børn og unges rygning)

Kræftens Bekæmpelse takker for muligheden for at kommentere på forslaget til udmøntning af regeringens handleplan. De foreslåede tiltag udgør samlet et ambitiøst og betydningsfuldt løft af tobaksforebyggelsen i Danmark.

Kræftens Bekæmpelse har i dette bilag følgende uddybende kommentarer til de love og bekendtgørelser, som lovforslaget omfatter:

Alle former for tobak bør inkluderes i lovgivningen

(Lov om tobaksvarer m.v., Lovforslag § 14 stk. 5, og § 21a stk. 2)

Vi ser allerede nye produkter med mentol, og Kræftens Bekæmpelse anbefaler, at også cigarillos, cigarer, pibetobak og piber omfattes af samme regulering som anden tobak herunder forbud mod kendetegnende aromaer og kravet om standardiseret indpakning. Det gælder især cigarillos og pibetobak. På den måde sikres det, at disse produkter ikke markedsføres med egenskaber, der appellerer til børn og unge, og at de unges tobaksforbrug ikke blot skifter til disse produkter. Det bør også tydeligt fremgå, at nye kategorier af tobaksvarer som f.eks. opvarmet tobak er inkluderet, så det sikres, at disse produkter heller ikke markedsføres til børn og unge.

Specialbutikker bør tydeligt defineres og afgrænses

(Lov om forbud mod tobaksreklame m.v., Lovforslag § 5a stk. 2 og Lov om elektroniske cigaretter m.v., Lovforslag § 18a stk. 2)

Kræftens Bekæmpelse mener, at definitionen på specialbutikker tydeligt bør afgrænses, så det fremgår klart, at de kun må sælge piber, pibetobak og cigarer eller e-cigaretter og ikke nye kategorier af tobaksvarer som f.eks. opvarmet tobak. Det bør også fremgå, at specialbutikkerne udelukkende må sælge det produkt, de er specialiseret i, så de ikke samtidig sælger cigaretter, andre tobaksvarer eller dagligvarer. Det vil betyde, at f.eks. kiosker eller butikker, hvor børn og unge kommer, ikke kan defineres som specialbutikker.

Røgfri matrikel og røgfri skoletid bør gælde for alle uddannelser med optag af unge under 18 år

(Lov om Røgfrie miljøer m.v., Lovforslag § 7 stk. 1)

Kræftens Bekæmpelse anbefaler, at benævnelsen *fortrinsvis* fjernes fra forslaget om røgfri matrikel, så der ikke er tvivl om, at røgfri matrikel og røgfri skoletid gælder alle skoler, institutioner m.v. med optag af børn og unge under 18 år. Det vil mindske tvivlen om, hvordan røgfri skoletid skal implementeres og administreres. Det er vigtigt, at der indføres røgfri matrikel og røgfri skoletid på institutioner, hvor der på samme matrikel både udbydes en ungdomsuddannelse (f.eks. social- og sundhedsassistent eller HF) og en videregående uddannelse (f.eks. sygeplejerskeuddannelse). Tilsvarende an-

befaler Kræftens Bekæmpelse, at AMU-kurser og VUC omfattes af røgfri skoletid, hvis de deler matrikel med en uddannelse, der har optag af unge under 18 år. Hensynet til børn og unge under 18 år må vægte tungest i de tilfælde, hvor matriklen omfatter både ungdomsuddannelser og voksenuddannelser.

Uddeling af tobaksvarer som vareprøver bør ikke være tilladt

(Lov om tobaksreklame m.v., Lovforslag § 5 stk. 2)

Ifølge lovforslaget er det tilladt for tobaksindustrien at uddele gratis vareprøver til ledende medarbejdere i detailhandlen. Men uddeling af store mængder gratis vareprøver øger risikoen for, at tobaksprodukterne finder vej til forbrugerne, som tidligere beskrevet i medierne. Kræftens Bekæmpelse mener ikke, at den form for gratis vareprøver på tobak bør være tilladt. Der bør som minimum være et loft for, hvor mange vareprøver, der må uddeles til ledende personale på salgssteder, så de ikke kan modtage tobak i ubegrænsede mængder.

Mentol bør også omfattes af reglerne om smagsstoffer

(Lov om tobaksvarer m.v., Lovforslag § 14)

Det er velkendt, at mentolsmag appellerer til børn og unge og mildner røgen for nye rygere. Derfor bliver smag af mentol forbudt i cigaretter og rulletobak fra den 20. maj 2020 iht. EU's tobaksvaredirektiv. Lovforslaget forbyder smagsstoffer i f.eks. vandpibetobak og tyggetobak, men mentol er undtaget fra dette forbud. Det giver risiko for, at der f.eks. bliver markedsført pibetobak med mentolsmag, som kan blandes med rulletobak, for på den måde at omgå forbuddet mod mentolsmag i hjemmerullede cigaretter. Kræftens Bekæmpelse anbefaler derfor, at forbuddet mod smagsstoffer inklusiv mentol udvides og dækker alle typer tobak.

Klare regler for standardiserede pakker

(Lov om tobaksvarer m.v., Lovforslag § 21a)

Kræftens Bekæmpelse mener, at det er særdeles positivt, at der indføres standardiserede tobakspakker for at begrænse pakkernes reklameeffekt over for børn og unge. Erfaringer fra udlandet har dog vist, at det er nødvendigt at stille tydelige krav til pakkernes og cigaretternes udformning. Derved sikrer man, at de ikke bliver tilføjet design og elementer, der alligevel gør produkterne attraktive og tiltalende for børn og unge.

Vi ser allerede pakker med rundede kanter, udsmykning på de enkelte cigaretter eller særligt indlægspapir i pakkerne. Kræftens Bekæmpelse mener derfor, at det er afgørende, at der fastsættes meget klare krav til både de standardiserede pakker og selve cigaretternes udformning. Kun de elementer, der er nævnt i lovteksten, bør være tilladt, så designelementerne ikke flyttes fra pakkerne til cigaretterne i form af f.eks. farvestrålende logoer, grafik eller guldfarve. Klare regler for pakkernes og cigaretternes udformning vil begrænse tobaksindustriens mulighed for at omgå reglerne og markedsføre tobaksprodukterne til børn og unge.

Klare definitioner på tobaksvarer

(Bekendtgørelse af Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år § 1, stk. 2, nr. 1 og 2 og Bekendtgørelse af Lov om forbud mod tobaksreklame m.v. § 1, nr. 1 og 2)

I flere af lovene defineres tobak ud fra, hvordan det bruges, f.eks. at det ”..ryges, indsnuses, suttes eller tygges”. Kræftens Bekæmpelse mener, at det er problematisk, fordi der løbende kommer nye tobaksprodukter på markedet, som anvendes på andre og nye måder, som f.eks. opvarmet tobak.

Derfor anbefaler Kræftens Bekæmpelse, at man anvender en bred og fremtidssikret definition, der omfatter alle tobaksprodukter, uanset hvordan de bruges eller optages. Det bør præciseres, at definitionen også gælder nye kategorier af tobaksvarer. Derved bliver alle fremtidige produkter, som indeholder tobak, automatisk inkluderet. Definitionen på tilbehør bør på tilsvarende vis ændres, så den omfatter tilbehør til *anvendelse* af tobak og ikke kun til tobaksrygning.

Effektiv alderskontrol

(Bekendtgørelse af Lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år)

Det er positivt, at man med loven vil indføre et aktivt og effektivt kontrolsystem for at begrænse salg af tobak til mindreårige, så loven bliver overholdt. Kræftens Bekæmpelse støtter desuden forslaget om elektronisk validering via betalingskort og lignende, som foreslået af branchen.

